

AZL N.V. verzorgt de administratie:

Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen

T 045 - 5763 333

F 045 - 5741 117

E pf-msd@azl.eu

VERSLAG VAN DE DEELNEMERSVERGADERING OP DONDERDAG 23 JUNI 2011

1. Opening / Mededelingen

De voorzitter van het bestuur van Stichting Pensioenfonds MSD, de heer Mattijssen, opent de jaarlijkse deelnemersvergadering en begroet alle aanwezigen.

De voorzitter deelt mede dat deze bijeenkomst jaarlijks wordt georganiseerd om de actieve deelnemers, de oud-deelnemers (de zogenaamde "slapers") en de pensioengerechtigden van het Pensioenfonds te informeren over het jaarverslag, de financiële situatie van het Pensioenfonds, het toeslagbesluit en de belangrijkste ontwikkelingen binnen het Pensioenfonds.

2. Behandeling en vaststelling van het verslag van de Deelnemersvergadering op 17 juni 2010

De voorzitter stelt het verslag paginagewijs, zowel tekstueel als inhoudelijk, aan de orde.

Op pagina 7, tweede alinea, regel vijf dient het woord "kortetermijnherstel" gewijzigd te worden in "kortetermijnherstelplan".

Op pagina 9, laatste alinea, staat dat de waarde van de pensioenaanspraken niet zomaar verminderd mag worden, tenzij daar een sterke wetswijziging voor wordt aangenomen. Naar aanleiding van een vraag wat bedoeld wordt met een "sterke wetswijziging" deelt de voorzitter mede dat hier "een ingrijpende wijziging van de Pensioenwet" werd bedoeld. Het is volgens de voorzitter niet waarschijnlijk dat de Pensioenwet dusdanig gewijzigd wordt dat de tot nu toe opgebouwde pensioenrechten zomaar verminderd mogen worden. Besloten wordt het laatste deel van deze zin te wijzigen zodat deze komt te luiden als volgt: "tenzij de wet ingrijpend wordt gewijzigd."

Er zijn geen vragen of opmerkingen meer, zodat het verslag met inachtneming van de wijzigingen op pagina 7 en 9 en met dank aan de samensteller wordt vastgesteld.

3. Toelichting organisatie van het fonds

De voorzitter geeft een toelichting op het huidige bestuursmodel en de governancestructuur van het fonds; het beheer van het hele reilen en zeilen van het Pensioenfonds. De organen van het fonds zijn het bestuur, het Verantwoordingsorgaan, de commissies, de Compliance Officers en de Visitatiecommissie. Daarnaast heeft het fonds onder andere te maken met de toezichthouders

zoals De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), AZL (administrateur/adviseur), Mercer (actuaris/adviseur) en PWC (externe accountant).

De voorzitter introduceert vervolgens de bestuurs- en commissieleden, de leden van het Verantwoordingsorgaan en de externe adviseurs van het Pensioenfonds.

Het bestuur voert het beheer over het fonds en zorgt voor de uitvoering van de tussen werkgever en werknemer overeengekomen pensioenovereenkomst (pensioenregeling). Het bestuur bepaalt het beleid en neemt de uiteindelijke beslissingen. Het bestuur bestaat thans uit de volgende zes bestuurders: mevrouw Van Onzenoort en de heren Mattijssen en Koning (benoemd door de werkgever), de heren Van Doorn en Melenhorst (benoemd door de Ondernemingsraad) en de heer Beijer (bestuurslid uit de kring van de pensioengerechtigden).

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden, van wie twee leden benoemd door de werkgever (de heren Mens en Verhagen), twee leden benoemd door de Ondernemingsraad (de heren Barends en Menet) en twee leden uit de kring van de pensioengerechtigden (de heren Van Bladeren en Mostert). Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan. Het Verantwoordingsorgaan ziet toe op het handelen van het bestuur en geeft hierover een oordeel.

De Administratie & Communicatie Commissie (A&C-Commissie) bestaat uit vier leden: de bestuursleden Koning (voorzitter A&C-Commissie), Melenhorst en Beijer alsmede een extern deskundige (de heer De Wuffel).

De A&C-Commissie coördineert samen met AZL onder meer de verzending van het Uniform Pensioenoverzicht.

De Beleggingscommissie bestaat thans uit zes leden: de heer Koopman (voorzitter), de heer Van Doorn (bestuurslid), de heren Rivera, Doodeman en Kok (MSD-ers) alsmede de heer Van Ek (externe adviseur van de beleggingscommissie). De heer Doodeman heeft per 1 januari 2011 de heer Link opgevolgd binnen de beleggingscommissie. Vanwege de complexiteit van de beleggingsmaterie is de beleggingscommissie in mei 2011 uitgebreid met een extra commissielid: de heer Kok. De heer Van Ek heeft per 1 april 2011 de heer Koolstra als externe deskundige opgevolgd.

De Compliance Commissie bestaat uit de Compliance Officer gunstbetoon en de Compliance Officer wetgeving en opleiding. Mevrouw E. Hondius vervult de taak van de Compliance Officer gunstbetoon en controleert met name of de bestuurs- en commissieleden zich houden aan de gedragscode die geldt voor deze leden (bijvoorbeeld of de leden geen geschenken en/of uitnodigingen accepteren die ze volgens de gedragscode niet zouden mogen accepteren).

De heer Van Doorn heeft per 1 november 2010 de taak als Compliance Officer wetgeving en opleiding overgenomen van de voorzitter, die deze taak weer tijdelijk had overgenomen van de heer Link. Als Compliance Officer wetgeving en opleiding dient de heer Van Doorn in de gaten te houden of het bestuur voldoet aan wet- en regelgeving. De deskundigheidseisen voor bestuurders zijn per 1 januari 2011 flink aangescherpt door AFM en DNB.

De Compliance Officer wetgeving en opleiding draagt zorg voor de vaststelling en bewaking van het deskundigheidsplan voor de bestuurs- en commissieleden en verzorgt tevens de jaarlijkse opleiding/training voor de bestuurs- en commissieleden. Deze jaarlijkse opleiding/training neemt 1 à 2 dagen in beslag.

Het intern toezicht wordt uitgevoerd door de visitatiecommissie. Dit heet intern toezicht, maar wordt bemand door drie externe deskundige en onafhankelijke personen. De eerste visitatie heeft

begin 2010 plaatsgevonden en is uitgevoerd door een visitatiecommissie bestaande uit de heren Nieuwehoven en De Jong alsmede mevrouw Meijer. Het intern toezicht is wettelijk verplicht en dient minimaal eens in de drie jaar plaats te vinden. Een visitatie houdt het bestuur scherp en het bestuur hecht er derhalve veel waarde aan.

AZL voert de pensioenadministratie en de beleggingsadministratie van het fonds en adviseert het bestuur. De voorzitter licht toe dat de aanwezige dames Simons en Hung het bestuur adviseren en ondersteunen en daarnaast ondersteuning bieden aan het Verantwoordingsorgaan (VO). Het bestuur en VO vergaderen driemaal per jaar gezamenlijk. De heer Curfs en mevrouw Roemgens zijn het aanspreekpunt (helpdesk) voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

De voorzitter licht vervolgens toe dat Mercer is onderverdeeld in Certificering en Consulting (advisering). Dit is een wettelijke splitsing. De heren Van Boesschoten en Huitzing zijn in dienst van Mercer (Nederland) B.V en zijn experts op pensioengebied en maken analyses en adviseren het bestuur over strategieën. Een collega van Mercer Certificering B.V., de heer Heemskerk, controleert onafhankelijk de actuariële analyses en resultaten en ondertekent (certificeert) de jaarstukken.

4. Toelichting procedure (her)verkiezing bestuurslid en twee VO-leden uit de pensioengerechtigden per 1 januari 2012

De voorzitter deelt mede dat statutair is bepaald dat de bestuurders benoemd door de werkgever voor onbepaalde tijd worden benoemd en de werknemersleden benoemd door de Ondernemingsraad voor een periode van vier jaar worden benoemd. De bestuurder gekozen uit de kring van de pensioengerechtigden wordt eveneens voor vier jaar benoemd. De bestuurstermijn van de heer Beijer loopt af per 31 december 2011. Ook voor het VO loopt per 31 december 2011 de zittingstermijn af van de twee leden uit de kring van pensioengerechtigden, de heren Van Bladeren en Mostert.

Zowel de heer Beijer als de heren Van Bladeren en Mostert stellen zich beschikbaar voor een nieuwe termijn van vier jaar voor respectievelijk het bestuur en het VO.

Het bestuur heeft in mei 2011 de pensioengerechtigden hierover per brief geïnformeerd en heeft een oproep tot kandidaatstelling gedaan. Tegenkandidaten voor zowel het bestuur als het VO kunnen zich tot en met vandaag melden bij de voorzitter.

Kandidaten voor de bestuursfunctie zullen door middel van interviews worden getoetst aan een functieprofiel. Dit functieprofiel voor bestuursleden staat op de website (www.pf-msd.nl). Tevens dienen kandidaten bereid te zijn om een 3-daagse opleiding van SPO te volgen. De voorzitter licht toe dat de toetsing en het volgen van een opleiding wettelijk vereist is; tegenwoordig is door De Nederlandsche Bank reeds bij de benoeming van een bestuurder al een bepaalde deskundigheid vereist.

Aan het lidmaatschap van het VO worden door de toezichthouder geen specifieke deskundigheidseisen gesteld. Wel worden de VO-leden getraind om als collectief te voldoen aan een bepaald deskundigheidsniveau.

Het bestuur en VO zijn tevreden over het functioneren van respectievelijk de heer Beijer en de heren Van Bladeren en Mostert en ondersteunen hun herverkiezing. Desalniettemin zijn nieuwe kandidaten welkom.

De voorzitter meldt dat hij nog geen reacties heeft ontvangen. Indien zich vandaag geen nieuwe kandidaten melden voor de bestuursfunctie dan wel het VO-lidmaatschap, zullen er geen

verkiezingen worden georganiseerd.

De heer Beijer zal dan per 1 januari 2012 worden herbenoemd als bestuurslid namens de pensioengerechtigden en de heren Van Bladeren en Mostert zullen dan per 1 januari 2012 worden herbenoemd als lid van het VO namens de pensioengerechtigden.

5. Ontwikkelingen 2010/2011 en 2012

De voorzitter geeft een korte toelichting bij enkele belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2010/2011 en 2012.

Nieuwe overlevingstafels per 1 januari 2010 (AG Prognosetafel 2010-2060)

Op grond van de door het CBS geconstateerde verbetering van de overlevingskansen over het verleden en verwachte verdere verbetering van de overlevingskansen voor de toekomst waren de pensioenverplichtingen van Pensioenfonds MSD per 31 december 2009 (boekjaar 2009) al met 4%-punt verhoogd. Het Actuarieel Genootschap heeft vervolgens eind augustus 2010 op basis van een eigen studie de zogenaamde AG-tafels gepubliceerd. Uit deze studie bleek dat de levensverwachting nog sneller stijgt dan verwacht. Het Pensioenfonds is per 1 januari 2010 overgegaan naar de nieuwe overlevingstafels (AG Prognosetafel 2010-2060). Als gevolg van deze overgang zijn de pensioenverplichtingen per 1 januari 2010 met nog eens 3,4% verhoogd. De voorzitter wijst erop dat pensioenfonds (in feite) gedwongen worden om rekening te houden met de stijging van de levensverwachting en de pensioenverplichtingen te verhogen. Indien Pensioenfonds MSD de pensioenverplichtingen in 2010 niet had aangepast was er een reële kans geweest dat de accountant geen goedkeurende verklaring bij het jaarverslag over boekjaar 2010 had afgegeven dan wel dat DNB opmerkingen had gemaakt naar aanleiding van het jaarverslag 2010. De verhoging past echter ook bij het prudente beleid dat het bestuur volgt.

Deskundigheidseisen en zelfevaluatie

Per 1 januari 2011 zijn de deskundigheidseisen door DNB en AFM aangescherpt. Het bestuur volgt jaarlijks een training en houdt jaarlijks een collectieve en individuele zelfevaluatie. De individuele zelfevaluatie vindt plaats aan de hand van 1-op-1 gesprekken. De aandachtspunten en acties die daaruit naar voren komen worden vervolgens besproken binnen het hele bestuur. Tegelijkertijd met de collectieve zelfevaluatie vindt een risico-analyse plaats. Hierbij wordt gekeken naar de risico's die zich kunnen voordoen en de beheersbaarheid ervan. Wat gebeurt er met de rente? Welk risico loopt men op de rente en de dekkingsgraad van het Pensioenfonds?

Risicomanagement en ALM-studie

De voorzitter deelt voorts mede dat het bestuur onlangs gestart is met de Asset&Liability Management studie (ALM-studie). Het is gebruikelijk om eens in de vijf jaar een ALM-studie uit te voeren en tevens staat dit ook in onze ABTN. De laatste ALM-studie is in 2006 uitgevoerd. De Assets zijn de activa van het Pensioenfonds en de Liabilities de pensioenverplichtingen. DNB eist dat het Pensioenfonds voldoende buffers heeft om met voldoende zekerheid zijn verplichtingen te kunnen nakomen. Pensioenfonds MSD is een relatief jong pensioenfonds. Dit betekent dat als de dekkingsgraad van het Pensioenfonds minder dan 100% bedraagt, het moeilijk is om deze weer boven water te krijgen.

Vragen die bij de ALM-studie spelen zijn vragen als: Wat ga je doen met het renterisico? Afdekken of niet? Hoe ga je de beleggingen inrichten?

De ALM-studie is een zeer technische studie maar uiterst belangrijk. In feite wordt aan de hand van de uitkomsten het nieuwe gebouw (het beleid) voor het Pensioenfonds voor de komende vijf jaar neergezet. Het bestuur verwacht de ALM-studie in september/oktober 2011 af te ronden. De voorzitter verwacht geen grote wijzigingen in het beleid. Wel zijn uit de eerste resultaten van de

nieuwe ALM-studie al nieuwe inzichten naar voren gekomen zoals de manier waarop de toeslagverlening kan worden toegepast.

Rente-ontwikkelingen en beleggingsbeleid

Vanaf 1 januari 2007 geldt een nieuw Financieel Toetsingskader (FTK) voor pensioenfondsen. Hierin speelt de rente een grote rol omdat de pensioenverplichtingen op marktwaarde moeten worden gewaardeerd. Als de rente heel erg volatiel is schommelt de dekkingsgraad door schommelingen in de pensioenverplichtingen enorm. Om dit tegen te gaan dient aan de activazijde van de balans een tegengewicht gecreëerd te worden om de schommeling van de dekkingsgraad tegen te gaan. Pensioenfonds MSD heeft dit renterisico op de pensioenverplichtingen grotendeels afgedekt door middel van een belegging in het Long Duration Fonds. Hierbij worden de looptijden van de obligaties zoveel mogelijk afgestemd op de uitkeringsstromen van het Pensioenfonds. Vanwege de hoge mate van afdekking van het renterisico behoort Pensioenfonds MSD in 2010 qua dekkingsgraad tot de top-10% van pensioenfondsen in Nederland.

Communicatieplan/beleid

Het communicatieplan van Pensioenfonds MSD is door de A&C-Commissie opgesteld en vormt een van de speerpunten van de A&C-Commissie. Het communicatieplan vormt een belangrijk document voor het bestuur.

Pensioenakkoord

De voorzitter deelt mede dat het kabinet recent op 10 juni 2011 een akkoord heeft gesloten met de Stichting van de Arbeid over de oudedagsvoorziening: het zogenaamde Pensioenakkoord. De voorzitter wijst er op dat het om een principe-akkoord gaat. Er is nog niets definitief. Een belangrijk onderdeel van het Pensioenakkoord is de verhoging van de AOW-pensioenleeftijd en daaraan gekoppeld ook een verhoging van de pensioenleeftijd bij de pensioenfondsen. Als gevolg van deze verhoging van de pensioenleeftijd en dus een langere opbouwperiode, zou de fiscale wetgeving zodanig gewijzigd kunnen worden dat een lager opbouwpercentage van toepassing wordt. Een eerder voorstel hiertoe is voorlopig door minister Kamp in de ijskast gezet. Ten aanzien van het Pensioenakkoord deelt de voorzitter mede dat alles wat nu gezegd wordt volgende week weer anders kan zijn. De adviserend actuaire, de heer Van Boeschoten, zal later in de vergadering iets meer toelichting geven over de plannen in het Pensioenakkoord. Er zal dan tevens gelegenheid gegeven worden tot het stellen van vragen.

Fusie MSD en Schering-Plough

De voorzitter deelt mede dat de operationele fusie tussen MSD en Schering-Plough voor een belangrijk deel een feit is. De werknemers werken samen, maar er is nog sprake van gescheiden ondernemingen. Er wordt wel gewerkt aan een integratie van beide CAO's. Verder heeft Schering-Plough een eigen pensioenfonds en MSD ook. Het bestuur van Pensioenfonds MSD bereidt zich voor op de mogelijke consequenties van een fusie van of een eventuele andere vorm van samenwerking tussen beide pensioenfondsen. De voorzitter wijst er echter op dat de werkgever nog geen formeel verzoek voor een fusie of andere vorm van samenwerking heeft gedaan. Het bestuur van Pensioenfonds MSD heeft voorbereidingen getroffen door beleid op te stellen ten aanzien van collectieve waardeoverdracht. Het bestuur van Pensioenfonds MSD zal in elk geval de belangen van de huidige (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden behartigen.

Beleggingen en het verloop van de dekkingsgraad

Tot slot geeft de voorzitter een toelichting op de beleggingen en het verloop van de dekkingsgraad.

De beleggingsportefeuille zag er per 31 december 2010 als volgt uit:

- Long Duration Fonds	36%
-----------------------	-----

- Aandelen wereldwijd	29%
- Overheidsobligaties	18%
- Onroerend goed	3%
- Bedrijfsobligaties	6%
- Aandelen opkomende markten	6%
- Liquide posities (Bank)	2%

Pensioenfonds MSD heeft, zoals eerder in deze vergadering toegelicht, een belegging in het Long Duration Fonds om de gevoeligheid van de pensioenverplichtingen voor rentewijzigingen tegen te gaan. Als de rente verandert wijzigen de verplichtingen ook: een daling van de rente leidt tot een stijging van de pensioenverplichtingen en daardoor daalt de dekkingsgraad. Door de belegging in het Long Duration Fonds zijn de looptijden van de obligaties afgestemd op de uitkeringsstromen van het Pensioenfonds. Bij een daling van de rente stijgt de waarde van de obligaties mee met de stijging van de verplichtingen. Hierdoor hebben wijzigingen van de rente minder invloed op de dekkingsgraad van Pensioenfonds MSD.

De aandelen zijn wereldwijd belegd uit oogpunt van risicospreiding. Vanwege de spreiding wordt het risico verlaagd.

De voorzitter deelt mede dat Pensioenfonds MSD geen belegging heeft in Griekse en Portugese overheidsobligaties vanwege hun kredietwaardigheid. Wel heeft Pensioenfonds MSD een belegging in Italiaanse overheidsobligaties vanwege de risicospreiding en de wens om extra rendement te behalen.

Het bestuur wil zoveel mogelijk het risico spreiden en heeft de belangrijkste valuta afgedekt om het valutarisico te beperken. Als gevolg van de afdekking van het valutarisico heeft een daling of stijging van de Amerikaanse dollar nauwelijks invloed op de beleggingsportefeuille.

Met betrekking tot het verloop van de dekkingsgraad deelt de voorzitter mede dat elk pensioenfonds dient te voldoen aan twee normen, die door DNB worden gesteld. Deze twee normen betreffen het Minimaal Vereist Vermogen en het Vereist Vermogen. Het Minimaal Vereist Vermogen bedraagt 105%. Als de dekkingsgraad lager is dan 105% is er sprake van een *dekkingsstekort* en dient er een kortetermijnherstelplan ingediend te worden bij DNB. Het Vereist Vermogen is afhankelijk van de beleggingsportefeuille. Hoe hoger de mate van risico is dat het fonds loopt, hoe hoger de extra reserves zijn die het fonds moet aanhouden om tegenvallende resultaten op te kunnen vangen en hoe hoger het Vereist Vermogen is. Zelfs als het vermogen geheel in cash op de bank zou staan, zou het Pensioenfonds een extra reserve nodig hebben; dan rijst immers de vraag of de gekozen bank wel voldoende veilig is. Voor Pensioenfonds MSD geldt per 31 december 2010 vanwege de relatief veilige beleggingsmix een Vereist Vermogen van 112,4% (per 31-12-2009: 113,2%, 31-12-2008: 110,2% en per 31-12-2007: 118,9%). Zonder het Long Duration Fonds zou het Vereist Vermogen per 31 december 2010: 119% bedragen.

Als de dekkingsgraad lager is dan het Vereist Vermogen is er sprake van een *reservetekort* en dient er een langetermijnherstelplan ingediend te worden bij DNB. Het is in 2009 één keer voorgekomen dat de dekkingsgraad lager was dan het Vereist Vermogen. Dit was op 31 maart 2009 en als gevolg hiervan moest Pensioenfonds MSD een langetermijnherstelplan indienen. Vervolgens was de dekkingsgraad gedurende de drie opeenvolgende kwartalen in 2009 niet lager dan het Vereist Vermogen waardoor het langetermijnherstelplan per 31 december 2009 niet meer van toepassing was.

Het totale beleggingsrendement van het Pensioenfonds bedroeg over 2010 13,3%. Voor de invoering van het FTK was het behaalde beleggingsrendement een belangrijk gegeven. Nu kijkt het

bestuur hoofdzakelijk naar de dekkingsgraad. De dekkingsgraad van het fonds bedroeg eind 2010 119,1% (hierin is dus rekening gehouden met de verhoging van de levensverwachtingen en aanpassing van de overlevingstafels), terwijl het Vereist Vermogen van 112,4% bedroeg. Er was eind 2010 dus geen sprake van een dekkingstekort of reservetekort.

De wereldeconomie is nog steeds instabiel en de gevolgen van de recessie zijn nog steeds merkbaar in met name de Mediterrane landen. In 2010 zijn er schommelingen geweest in de valuta en de rente. In augustus 2010 is de rente met circa 75%-punt gedaald. Door de afdekking van het renterisico is de daling van de dekkingsgraad beperkt gebleven. Per 31 maart 2011 bedroeg de dekkingsgraad 123,5% en per 31 mei 2011 122,8%. De pensioenpremie is in 2011 ongewijzigd en bedraagt 30% van de pensioengrondslag (de maximale premie).

6. Jaarverslag 2010, inclusief Actuarieel Verslag

De voorzitter geeft het woord aan de (adviserend) actuaire, de heer Van Boesschoten van Mercer (Nederland) B.V., die de jaarcijfers 2010 zal presenteren en de belangrijkste zaken uit het actuarieel rapport nader zal toelichten.

De heer Van Boesschoten (verder: de actuaire) gaat in zijn toelichting nader in op een drietal onderwerpen, te weten 1.) statistieken inzake aantal deelnemers 2.) resultaten boekjaar 2010 en 3.) beoordeling financiële positie per eind 2010. Bij zijn presentatie maakt hij gebruik van een aantal sheets. Na de presentatie zal de heer Van Boesschoten een toelichting geven over het Pensioenakkoord en kunnen de aanwezigen eventuele vragen stellen.

Ad 1.) Statistieken inzake aantal deelnemers

Een belangrijke statistiek voor het Pensioenfonds is het verzekerdenbestand. Het verzekerdenbestand kan worden gesplitst in drie soorten deelnemers, te weten de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers (de "slapers") en de pensioengerechtigden (de "pensioentrekkenden"). Het aantal actieve deelnemers is de afgelopen vijf jaren afgenomen (798 per ultimo 2010). Dit heeft te maken met de afname van het aantal werknemers bij MSD in Haarlem en Hoofddorp. Het aantal pensioengerechtigden is de afgelopen vijf jaren toegenomen (347 per ultimo 2010). Ook het aantal gewezen deelnemers is de afgelopen twee jaren gestegen (1035 per ultimo 2010). De actuaire legt uit dat een deelnemer die uit dienst is gegaan gewezen deelnemer van het fonds blijft zolang er geen waardeoverdracht heeft plaatsgevonden naar diens nieuwe pensioenfonds. De actuaire merkt hierbij op dat waardeoverdracht niet is toegestaan indien en zolang het vorige of het nieuwe pensioenfonds een dekkingsgraad heeft die lager is dan 100%.

Ten opzichte van veel andere pensioenfonds is Pensioenfonds MSD een relatief jong pensioenfonds; dat betekent dat de zogenaamde bult aan verwachte uitkeringen nog een behoorlijk aantal jaren verwijderd ligt van 2010. Deze zogenaamde bult (de piek ligt rond het jaar 2040) nadert steeds meer hetgeen ook wel rijping van het Pensioenfonds wordt genoemd.

Ad 2.) Resultaten boekjaar 2010

De Voorziening Pensioenverplichtingen (VPV) geeft aan hoeveel geld nu aanwezig moet zijn om de (verwachte) pensioenen te kunnen uitkeren. De actuaire illustreert dit aan de hand van een voorbeeld: om over één jaar een Ipad van € 300,- te kunnen kopen zou men nu € 280,- moeten hebben rekening houdend met een verwacht rentepercentage.

Nieuw in 2010 ten opzichte van 2009 is dat de aanspraken op arbeidsongeschiktheidspensioen in de balans zijn opgenomen in de Voorziening Pensioenverplichtingen, maar tevens aan de activazijde zijn opgenomen als een vordering op de herverzekeraar. Het arbeidsongeschiktheidspensioen is herverzekerd bij een herverzekeraar en het herverzekerd bedrag is gelijk aan de contante waarde van de aanspraken die door het Pensioenfonds zijn toegezegd aan de deelnemers (in totaal circa € 1,5 miljoen per ultimo 2010). Per saldo is er geen verschil in de bedragen en voorheen werd dit niet tot uitdrukking gebracht in het jaarverslag. Vanwege de vraag hoe solvabel de herverzekeraar is (en de kans bestaat dat de herverzekeraar failliet gaat en het Pensioenfonds zelf moet uitkeren) en vanwege het oogpunt om alle verzekeringen te laten zien, worden de arbeidsongeschiktheidspensioenen vanaf boekjaar 2010 in het jaarverslag opgenomen aan zowel de actief zijde als de passiefzijde.

Vervolgens geeft de actuaris aan de hand van een grafiek met uitkeringsstromen en rentecurves een toelichting hoe de Voorziening Pensioenverplichtingen wordt berekend. Voor alle toekomstige jaren zijn de verwachte totale uitkeringen van het fonds bekend. De piek aan verwachte uitkeringen vindt plaats rond het jaar 2040. Momenteel bedragen de uitkeringen circa € 5 miljoen, terwijl de hoogte van de uitkeringen in 2040 wordt geschat op € 40 miljoen. De rentetermijnstructuur is in 2010 gedaald. Mede hierdoor is de Voorziening Pensioenverplichtingen gedurende 2010 gestegen. Eind 2010 bedroeg de VPV € 223,1 miljoen (eind 2009: € 191,4 miljoen). Door het beleggingsbeleid van het Pensioenfonds (beleggingen in het zogenaamde Long Duration Fund) zijn de beleggingen met ongeveer hetzelfde bedrag gestegen. Geconstateerd kan worden dat er een redelijke maar niet precieze balans tussen de beleggingen en de verplichtingen is.

Vervolgens geeft de actuaris een analyse van het resultaat. Het resultaat op beleggingen en wijzigingen in de rente is een heel belangrijke bron. Dit resultaat bedroeg in 2010 € 4,7 miljoen. De premies zijn in 2010 toereikend geweest. Het resultaat op premie bedroeg € 2,3 miljoen. Tot en met 2008 bedroeg de pensioenpremie circa 25% van de pensioengrondslag. Vanaf 1 januari 2009 is de pensioenpremie noodzakelijkerwijs verhoogd tot het maximum van 30% van de pensioengrondslag, omdat anders de pensioenpremie niet kostendekkend was. De kostprijs van elke nieuw opgebouwde euro aan pensioen is namelijk toegenomen. Het resultaat op diversen wordt voornamelijk veroorzaakt door de verhoging van de Voorziening Pensioenverplichtingen per 31 december 2009 en 31 december 2010 vanwege de verwachte langere uitkeringsduur in verband met de verhoging van de levensverwachting.

Ad 3.) Beoordeling financiële positie per eind 2010

De actuaris deelt mede dat de aanwezige dekkingsgraad per eind 2010 119,1% bedroeg en dat het Vereist Vermogen per eind 2010 112,4% bedroeg. Het fonds heeft per eind 2010 geen dekkingstekort en geen reservetekort.

De actuaris stelt de aanwezigen vervolgens in de gelegenheid tot het stellen van vragen. Een van de aanwezigen vraagt waardoor de plotselinge verbazing is ontstaan over de ontdekking dat mensen nog ouder worden dan verondersteld werd in 2008/2009. De actuaris legt uit dat voorheen werd aangenomen dat het voldoende was om elke vijf jaar te kijken naar de afgelopen waarnemingen. In 2005 is ontdekt dat eind jaren '80 van de vorige eeuw een trendbreuk is geweest, waarbij de trend steiler was dan voorheen. Als zo'n trend dan eenmaal ontdekt is, dient er ook rekening mee gehouden te worden. In 2007 is dan ook rekening gehouden met de sterftetrend. Vervolgens is er nog een trend waargenomen, namelijk dat de snelheid waarmee de levensverwachting verbetert sneller verloopt dan verwacht. Zo is in de overlevingstafel de waargenomen verbeterde levensverwachting verwerkt maar ook de verwachte extra verbetering van de levensverwachting.

Aanvullend wordt de vraag gesteld of het niet evenwichtiger zou zijn om de verhoging van de pensioenverplichtingen over meerdere jaren naar de toekomst toe voor rekening te nemen in plaats van te verdelen over 2 jaar. Volgens de actuaris is dit mogelijk maar bestaat het risico dat de ontwikkelingen zich opstapelen en het Pensioenfonds zijn pensioenverplichtingen niet waardeert volgens de nieuwste inzichten. Dit is niet geoorloofd en het Pensioenfonds zou een aanwijzing van DNB kunnen krijgen dat het Pensioenfonds onvoldoende prudent beleid voert. Ook kan de situatie ontstaan dat financiële tekorten van het Pensioenfonds worden verdeeld over verschillende generaties. Dit laatste geeft de actuaris een mooie gelegenheid om het Pensioenakkoord nader toe te lichten.

Pensioenakkoord

De actuaris benadrukt dat de plannen nog definitief uitgewerkt moeten worden. Volgend jaar kan aan de hand van het verslag van deze vergadering nagegaan worden in hoeverre de huidige plannen daadwerkelijk zijn verwerkt in het Pensioenakkoord.

Het is moeilijk te beoordelen of alle plannen positief zijn, omdat er nog geen inzicht is op de effecten van de uitwerkingen van het Pensioenakkoord op de lange termijn. Het Centraal Planbureau is bezig met een langdurige visie op de uitwerkingen. De plannen die vrij zeker zijn en tot uitwerking komen in het Pensioenakkoord zijn:

1. Premiestabilisatie; in goede tijden zal de premie niet verlaagd worden, maar in slechte tijden zal er ook geen bijstortingsplicht voor de werkgever bestaan. Het premiebeleid van Pensioenfonds MSD lijkt hier al op; de pensioenpremie beweegt bij Pensioenfonds MSD binnen een bepaalde bandbreedte.
2. Verschuiving van de AOW-leeftijd in 2020 naar leeftijd 66 jaar en eventueel in 2025 naar leeftijd 67. Vanaf 2013 dient de nieuwe opbouw van pensioen te worden gebaseerd op een pensioenleeftijd van 66 jaar. Werkgevers en werknemers zijn het erover eens dat door de vergrijzing de bekostiging van het pensioensysteem scheef gaat lopen. Wie betaalt de rekening? Pensioenen worden door de verbeterde levensverwachting over een langere periode uitgekeerd.

Er kan straks gekozen worden uit twee pensioencontracten: het huidige/bestaande pensioencontract of het nieuwe pensioencontract. In het nieuwe pensioencontract wordt afgezien van onvoorwaardelijke nominale pensioentoezeggingen en mogen de pensioenverplichtingen contant gemaakt worden tegen een verwacht (gemaximeerd) rendement. Het risico bestaat dat pensioenfondsen zich rijk rekenen en vervolgens in de toekomst de pensioenaanspraken moeten korten. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid dat overschotten en tekorten over verschillende generaties worden verdeeld ("doorschuiven").

Om toezicht te kunnen houden op de verschillende contracten komen er twee toezichtkaders: het Financieel Toetsingskader 1 (FTK1) en het Financieel Toetsingskader 2 (FTK2). Het FTK1 ziet toe op de huidige contracten/nominale regelingen en gaat uit van het nominaal kader waarbij de variabelen worden aangescherpt om de zekerheidsmaatstaf van 97,5% waar te maken. Onder FTK1 zou het Vereist Vermogen van Pensioenfonds MSD (ultimo 2010: 112,4%) omhoog gaan. Desalniettemin wordt FTK1 volgens de actuaris thans minder zwaar voorgespiegeld dan de oorspronkelijke plannen in het in het voorjaar 2010 overeengekomen Pensioenakkoord en de uitingen van toenmalig minister Donner. Het FTK2 ziet toe op de nieuwe contracten en gaat in de meeste gevallen uit van het reële kader. Uitgangspunt is dat de pensioenaanspraken altijd geïndexeerd worden. De indexatiehoogte is echter onzeker en kan in negatieve scenario's ook negatief worden. Communicatie zal derhalve in de nabije toekomst een nog belangrijkere rol gaan spelen. De actuaris verwacht dat in de toekomst zal worden gecommuniceerd dat de verwachte pensioenaanspraak zich binnen een bepaalde

bandbreedte bevindt. Of pensioenfondsen en verzekerden kunnen omgaan met de fluctuaties in de hoogte van de pensioenaanspraken zal zich uitwijzen.

Op de vraag van een van de aanwezigen hoe het toeslagbeleid straks in de nieuwe contracten dan in praktijk gaat werken antwoordt de actuaire dat de pensioenverplichtingen van het Pensioenfonds gedekt moeten zijn en dat het Pensioenfonds daar bovenop een bepaald Eigen Vermogen moet hebben. Factoren zoals het verwachte rendement, de te ontvangen pensioenpremie en de rijpheid van het Pensioenfonds spelen een rol bij het kunnen verlenen van een toeslag. Een risicovolle beleggingsportefeuille levert meer rendement op dan een minder risicovolle beleggingsportefeuille. Een rijp pensioenfonds kan vaak eerder toeslag verlenen dan een jong pensioenfonds dat nog in een opbouwfase zit, omdat bij een rijp pensioenfonds een soort vliegwielt wordt aangezwengeld. Bij bijvoorbeeld een dekkingsgraad van 120% is het zo dat voor elke euro aan pensioenuitkering er 20 eurocent terugvloeit naar het Eigen Vermogen van het Pensioenfonds hetgeen weer helpt bij het financieren van toekomstige toeslagen. Een Pensioenfonds heeft de nodige vrijheid om het toeslagbeleid in te richten, maar is wel gebonden aan de prudent person regel. Dit alles leidt er toe dat het bestuur van een pensioenfonds onder meer inzicht moet hebben in de kracht van het premiestuur, rijping van het fonds, risicohouding van de deelnemers, buffervereisten en volatiliteit van beleggingen om tot het beleid, waaronder het beleggings- en toeslagbeleid, te komen. Pensioenfonds MSD probeert de beleggingsportefeuille zodanig in te richten dat het risico beperkt is en er toch kans bestaat op het behalen van overrendement en het verlenen van een toeslag. Pensioenfondsen dienen zelf een inschatting te maken van de normen waarbij ze wel of geen toeslag verlenen. Deze normen worden niet door DNB voorgeschreven. Wel is het zo dat het verlenen van toeslagen niet mag leiden tot een vertraging van een al bij DNB ingediend herstelplan.

Naar aanleiding van een opmerking van een van de aanwezigen dat sommige pensioenfondsen bij de bepaling van de correctiefactoren op de AG-overlevingstafel rekening houden met de gemiddelde levensverwachting van de eigen populatie antwoordt de actuaire dat dit bij Pensioenfonds MSD geen toegevoegde waarde heeft omdat het fonds daarvoor te klein is. Wel is er onderscheid gemaakt naar de hoogte van het salaris alsook de hoogte van de uitkeringen. Het gemiddelde inkomen bij MSD en de gemiddelde pensioenuitkering liggen volgens de actuaire hoog ten opzichte van andere bedrijven.

Als er geen vragen meer zijn dankt de voorzitter de actuaire voor zijn duidelijke toelichting op het jaarverslag 2010 en de financiële positie van het fonds alsmede voor zijn toelichting over het Pensioenakkoord.

7. Financiële positie fonds en toeslagbesluit per 1 juli 2011

De voorzitter deelt mede dat het bestuur een aantal jaren geleden, op basis van de ALM-studie in 2006, een beleidskader heeft ontwikkeld. Dit beleidskader bevat het sturingsbeleid dat het bestuur hanteert; bijvoorbeeld wanneer kan het bestuur een toeslag verlenen en wanneer niet? De voorzitter geeft een toelichting bij de verschillende grenzen in het beleidskader. Het beleidskader geeft aan dat bij een dekkingsgraad lager dan 130% geen toeslag zal worden verleend en dat de maximale pensioenpremie (30% van de pensioengrondslag) wordt gevraagd. De doorsneepremie bedraagt circa 25% van de pensioengrondslag. Bij een dekkingsgraad tussen 130% en 140% kan een toeslag worden verleend, maar wordt nog steeds een maximale pensioenpremie gevraagd. Indien de dekkingsgraad hoger is dan 140% kan een toeslag worden verleend en kan de gemiste toeslag in eerdere jaren worden ingehaald. Eerst dient de gemiste toeslag volledig worden

ingehaald en vervolgens kan de maximale pensioenpremie worden verlaagd naar de doorsneepremie.

Het beleidskader geeft richting aan en het bestuur heeft in bijzondere omstandigheden de mogelijkheid om af te wijken van het beleidskader. Toeslagverlening is altijd voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële positie van het Pensioenfonds. Voor het toeslagbesluit zal worden gekeken naar de dekkingsgraad per 31 maart. De dekkingsgraad bedroeg per 31 maart 2011 123,5% en per 31 mei 2011 122,8%.

De voorzitter deelt mede dat met inachtneming van de financiële positie en na de actuaris hierover te hebben gehoord, het bestuur unaniem heeft besloten om geen toeslagen te verlenen per 1 juli 2011. De opgebouwde pensioenrechten van zowel de actieve deelnemers als de inactieven (de pensioengerechtigden, de gewezen deelnemers, de arbeidsongeschikte deelnemers en vervroegd uitgetreden) zullen per 1 juli 2011 niet worden verhoogd.

Dit besluit is conform het beleidskader, zoals vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (bedrijfsplan) van het Pensioenfonds.

Het bestuur realiseert zich dat drie opeenvolgende jaren geen toeslag is verleend, maar wenst vanuit oogpunt van consistentie vast te houden aan het beleidskader. In de ALM-studie die thans wordt uitgevoerd wordt het beleidskader alsmede de wijze waarop toeslag verleend kan worden opnieuw onder de loep genomen.

8. Rondvraag

Op de vraag van een van de aanwezigen waarom hij op de website van het Pensioenregister geen aanspraken van Pensioenfonds MSD kan raadplegen antwoordt de voorzitter dat het Pensioenregister alleen de pensioenaanspraken en AOW-rechten toont die nog niet tot uitkering zijn gekomen. Ingegane pensioenuitkeringen worden niet getoond door het Pensioenregister.

Er zijn geen verdere vragen.

9. Sluiting

Aan het eind van de deelnemersvergadering bedankt de voorzitter alle aanwezigen voor hun komst en ieders inbreng. Hij attendeert de aanwezige pensioengerechtigden nogmaals op de mogelijkheid tot kandidaatstelling voor het bestuur en/of Verantwoordingsorgaan en sluit vervolgens de vergadering.

Noot van het secretariaat:

Er hebben zich geen nieuwe kandidaten uit de groep pensioengerechtigden gemeld voor een bestuursfunctie en het lidmaatschap voor het Verantwoordingsorgaan. Hierdoor vinden geen verkiezingen plaats. De huidige vertegenwoordigers hadden zich herkiesbaar gesteld. Per 1 januari 2012 wordt de heer J. Beijer herbenoemd als bestuurslid voor een nieuwe periode van vier jaar. De heer Beijer is bestuurslid namens de pensioengerechtigden.

Per 1 januari 2012 worden de heren C. van Bladeren en F. Mostert herbenoemd als leden van het Verantwoordingsorgaan voor een nieuwe periode van vier jaar. Beide heren vertegenwoordigen de pensioengerechtigden in het Verantwoordingsorgaan.